

חיים". בחוקה לא מוזכרת כלל שחיטה כשרה, ומה שלא אסור – מותר. כך יצאו הפולנים מן התסבוכת, שמניעה היו אנטישמיות ובורות. על כך יש להודות לדר' ראובן ז'רקובר ועוד כמה "חסידי דור" פולנים, אשר ניהלו מלחמה מכובדת ועניינית נגד המגמות הנלוות.

החוקרים מסכמים, שרק בשחיטה היהודית והמוסלמית לא קיים הסיכון הנ"ל. המאמרים התפרסמו ב"איגרת" של הסתדרות הרופאים הווטרינרים בישראל. עם גמר כתיבת הרשימה הזאת נודע לנו, שהפרלמנט הפולני אישר את חוק "הגנת בעלי-

"חדשות מן העבר"

של מאורעות ומלחמה. הפרק על תעשיית החלב הוא פרי עיטם של דר' יונל רוזנטל ודר' ברוך רוזן. אנו מקבלים תמונה ברורה על התפתחות המחלבות ביישוב היהודי. בראשית היו מחלבות פרימיטיביות ותנאי ההיגיינה לא תמיד טובים.

פעם היו הרפתנים מחלקים את החלב בעזרת כדים מאלומיניום, לא תמיד סטריליים, עד שהגיעו למחלבות המודרניות של תנובה, טנאי נגה ושוטראוס, עם ציוד משוכלל ושיווק מאורגן. יש תיאור היסטורי של תעשיות הגבינה והחמאה, הכלים הראשונים נמצאים בשימוש עד היום אצל הבדואים. הוותיקים זוכרים את הקפיר והלבן, עד היום אני מתגעגע לטעם של אז. ולא קופחה גם המסורת כפי שהיא עוסקת בגידול בקר במקורותינו, פרק שנכתב עוד בידי שבתאי רביב ז"ל לפני מותו.

הספר הזה מסיים בפרק על 70 שנה לייסוד התאחדות מגדלי בקר בישראל. לא נשאר לי אלא להודות לשלמה על היוזמה הברוכה ומקווה שימשיך בעבודה ברוכה זאת. מגיע לוותיקים שיזכרו את פעלם.

כתב דר' יהודה דניאלי

בשנת 1992 הוציאה התאחדות מגדלי בקר את ספרו הראשון של שלמה דורי "חדשות מן העבר", אסופה של רשימות ומאמרים שהופיעו במשך כשש שנים במדור בעל אותו שם בחוברות "משק הבקר והחלב". בספר הראשון השתתף באופן פעיל גם שבתאי רביב ז"ל, שגם לקח חלק בעריכתו. הפעם השתתפו בספר דר' יונל רוזנטל ודר' ברוך רוזן.

שלמה דורי, למרות גילו הצעיר לא תש כוחו והוא ממשיך לנבור בנבכי העבר של ענף הבקר לחלב בישראל. בתחילה הוא נותן את הכבוד המתאים לראשוני הרפתנים כמו ר' זלמן רבר ואחרים, ואחר כך כמה רופאים וטרינרים כמו דר' בקשט ודר' גילמובסקי.

לאחר מכן הוא דן בהתפתחות ענף הבקר לחלב ומתאר את המחקרים שהחלו בהם לפני הרבה שנים ואיך טיפחו את הפרות שלנו שהן שיאניות עולם. הוא מזכיר את הקשיים בראשית ההתישבות, בתחילה ביישוב העירוני הישן, ואח"כ המושבות, המושבים והקיבוצים. הקשיים שנתקלו בהם ראשוני המתיישבים, כמו חליבת ידיים, שמירה ושיווק החלב, חוסר תנאי קירור וקשיים בהובלה בתקופות השונות